

ТАСДИҚ МЕКУНАМ

Директори Институти фалсафа,
сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи

А. Баҳоваддинови Академияи

миллии илмҳои Тоҷикистон,

д.и.ф., профессор

Махмадизода Н.Д.

«21» октябри соли 2025

ХУЛОСАИ

Шуъбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи
ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон
аз «21» октябри соли 2025

Диссертатсияи Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор дар мавзӯи
«Радикализми сиёсӣ ва хусусиятҳои он дар шароити ба даст овардани
истиклолияти давлатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои
дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси
23.00.02 – Ниҳодҳо, равандро ва технологияҳои сиёсӣ дар шуъбаи
сиёсатшиносии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи
А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон иҷро
шудааст.

Дар чараёни омода намудани диссертатсия Раҳмонзода
Фаромузи Абдучаббор унвонҷӯи шуъбаи сиёсатшиносии Институти
фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ба шумор мерафт.

Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор соли 2012 Донишгоҳи
(Славянии) Русияву Тоҷикистонро бо ихтисоси «Муносибатҳои
байналмилалӣ» ва соли 2015 Донишгоҳи давлатии тиҷорати
Тоҷикистон бо ихтисоси «Молия ва қарз» хатм намудааст. Аз моҳи

январии соли 2024 то ҳол дар мансаби муовини сардори шуъбаи курбӣ аъзои Департаменти идораи захираҳои байналмилалӣ ва сиёсати курбӣ аъзои Бонки миллии Тоҷикистон кор мекунад.

Номбурда бо фармоиши директори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз 17.04.2023, №52 ба ҳайси унвонҷӯи шуъбаи сиёсатшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ қабул карда шудааст.

Мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор дар мавзӯи «Радикалиزمӣ сиёсӣ ва хусусиятҳои он дар шароити ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» дар ҷаласаи Шӯрои олимони Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз 20.04.2023, №4 тасдиқ шудааст. Роҳбари илмӣ унвонҷӯ Муҳаммад А.Н. - доктори илмҳои сиёсӣ, профессор, Узви вобастаи АМИТ, таъин гардидааст.

Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор имтиҳонҳои номзадиро аз ҷанҳои зерин бомуваффақият супоридааст:

- забони хориҷӣ (англисӣ) ба баҳои «хуб» 24 декабри соли 2024;
- сиёсатшиносии умумӣ ба баҳои «хуб» 18 апрели соли 2025;
- аз ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ ба баҳои «аъло» 23 апрели соли 2025;
- таърих ва фалсафаи илм ба баҳои «хуб» 24 майи соли 2025.

Раёсати Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз 01 октябри соли 2025, №1332 ба Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор шаҳодатнома дар бораи супоридани имтиҳонҳои номзадӣ додааст.

Диссертатсияи Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор дар ҷаласаи шуъбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз 21.10.2025, №21 муҳокима гардидааст. Ба диссертатсия аз ҷониби

муқарризон баҳои мусбат дода шуда, пас аз ислоҳи камбудихо ба зинаи навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Оид ба натиҷаи баррасии диссертатсия дар мавзуи «Радикализми сиёсӣ ва хусусиятҳои он дар шароити ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» чунин хулоса қабул карда шуд:

Мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос ва мухтавои диссертатсия. Диссертатсияи Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор дар мавзуи: «Радикализми сиёсӣ ва хусусиятҳои он дар шароити ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» аз рӯйи мазмуну мундариҷаи худ ба шиносномаи ихтисоси илмӣ 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ мутобиқат дорад. Дар банди 8-уми шиносномаи ихтисоси мазкур «Ҳокимият ва оппозитсия дар раванди сиёсӣ», «Субъектҳои ноаён дар сиёсат», дар банди 10-ум «Назариёи аксионизми сиёсӣ» дар банди 11-ум «Омилҳои хавф», «Усулҳои таҳлили хавфҳои сиёсӣ» барои таҳқиқ пешбинӣ гардидаанд. Дар таҳқиқоти диссертатсионии доғалаб ҷанбаҳои назариявӣю методологии таҳқиқи радикализми сиёсӣ, навҳо ва шаклҳои радикализм, радикализм ҳамчун муборизаи сиёсӣ, инчунин таъсири радикализми сиёсӣ ба раванди сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамаҷониба мавриди омӯзишу пажӯҳиш қарор гирифтаанд.

Алоқамандии мавзуи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ. Диссертатсияи мазкур аз рӯйи мазмуну мундариҷаи худ бо мавзӯҳои пешбиниамудаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.02.2025, таҳти № 114 «Дар бораи самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ ва илмию техникӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» мувофиқат менамояд. Дар қарори мазкур «манфиатҳои муҳимми миллӣ»,

«тахдидҳои нави ҷаҳонӣ», «аз байн бурдани хурофот», «ифротгароии динӣ» ва ғ. барои таҳқиқ пешбинӣ гардидаанд.

Мутобиқати теъдод ва мазмун интишороти натиҷаҳои илмӣ ба мухтавои диссертатсия ва автореферати он. Натиҷаҳои асосии таҳқиқи диссертатсионии Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор дар мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳои муаллиф нашр гардидаанд. Интишороти унвонҷӯ вобаста ба мавзӯи таҳқиқи илмӣ ӯ чоп шудаанд ва аз рӯйи мазмуну мундариҷаи худ бо мухтавои диссертатсия ва автореферати он пурра мутобиқат доранд. Муаллифи диссертатсия вобаста ба мавзӯи таҳқиқи илмӣ худ 3 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 2 маъруза дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ба нашр расонидааст. Теъдоди интишороти унвонҷӯ ба талаботи банди 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 (бо тағйири иловаҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, №295) тасдиқ шудааст, мутобиқат менамояд.

Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истехсолот ё имконияти татбиқ намудани онҳо. Хулосаҳо ва тавсияҳои бадастомада метавонанд дар ҳалли масъалаҳои зерин истифода бурда шаванд: тақмили механизмҳои пешгирии таъсири манфии идеологияи радикалистӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба таъмини амнияти миллӣ мусоидат мекунанд; баланд бардоштани сатҳи маданияти дунявӣ шаҳрвандон тавассути тарғибу ташвиқи сохтори конститутсионии давлат, пешниҳоди маълумотҳои муфассал дар бораи арзишҳои он, шарҳу тавзеҳи дурнамои рушди давлатдорӣ дар заминаи сохтори ҷамъиятии мавҷуда дар Тоҷикистон; дарёфти роҳу усулҳои пешгирии радикализм ва муборизаи муваффақ зидди он; таҳкими робитаҳо байни ниҳодҳои давлатӣ, ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва шаҳрвандон ҷиҳати коҳиш додани осебпазирии давлат,

ҷомеа ва фард аз фаъолияти ҳаракатҳои экстремистии террористӣ; таҳияи стратегияи мушаххас барои ба амал баровардани мубориза бо радикализми сиёсӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дар назардошти воқеияти сиёсӣ ва иҷтимоии кишвар; тақмили фаъолияти тарбиявӣ идеологии ниҳодҳои сиёсӣ ҷиҳати баланд бардоштани сатҳи зиракии сиёсии шаҳрвандон; инчунин, эҷоди механизмҳои муассири расонидани ба ҷомеа тавассути платформаҳои муосири муошират бо мақсади мубориза ба ғояҳои ҳаракатҳои экстремистии террористӣ.

Саҳми шахсии докталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот дар ҳолатҳои зерин ифода меёбанд: а) муайян намудани объект ва предмети таҳқиқот, муайян намудани мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот, таҳияи фарзияи таҳқиқот; б) таҳлил намудани доираи васеи адабиёти илмӣ, муайян намудани сатҳи омӯзиши мавзӯ, коркарди ҷанбаҳои назариявии таҳқиқот; в) таҳлили санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, сарчашмаҳои иттилоотӣ, маводи эмприкию оморӣ; г) таҳияи мақолаҳои илмӣ ва ҷопи онҳо дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда. Ҷамъбасти таҳқиқот, таҳияи хулосаҳо, таҳияи тавсияҳои амалӣ, таҳияи диссертатсия бо риояи талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Диссертатсияи Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор дар мавзӯи «Радикализми сиёсӣ ва хусусиятҳои он дар шароити ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» ба ихтисоси интиҳобшуда пурра мувофиқат мекунад.

Мавзӯи диссертатсия ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисосҳои илмӣ Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ мутобиқат менамояд: дар банди 8-уми шиносномаи ихтисоси мазкур «Ҳокимият ва оппозитсия дар раванди сиёсӣ», «Субъектҳои ноаён дар сиёсат», дар банди 10-ум «Назарияи

аксионизми сиёсӣ» дар банди 11-ум «Омилҳои хавф», «Усулҳои таҳлили хавфҳои сиёсӣ» барои таҳқиқ пешбинӣ гардидаанд.

Диссертатсияи Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор аз номгӯи ихтисораҳо, муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, се боб, шаш зербоб, хулоса, тавсияҳо барои истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, рӯйхати адабиёти истифодашуда ва номгӯи интишороти докталаб иборат мебошад.

Вобаста ба мавзӯ ва масоили таҳқиқи диссертатсионӣ 3 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 2 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ дар феҳристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон воридбуда интишор гардидааст, ки ҳаҷми умумии онҳо 5 ҷузъи ҷопиро ташкил медиҳанд.

Мундариҷаи асосии таҳқиқот аз рӯи мавзӯи диссертатсия дар таълифоти зерини муаллиф инъикос ёфтааст:

I. Мақолаҳои илмӣ, дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд:

1. Раҳмонзода, Ф.А. Радикализми сиёсӣ ҳамчун воситаи муборизаи сиёсӣ [Матн] / Ф.А. Раҳмонзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2017. – № 2/7. – С. 314-318.

2. Раҳмонзода, Ф.А. Мафҳум ва моҳияти радикализми сиёсӣ [Матн] / Ф.А. Раҳмонзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2018. – № 1. – С. 246-252.

3. Раҳмонзода, Ф.А. Ҷанбаҳои таърихӣ сиёсии зохиршавии шаклҳои гуногуни радикализми сиёсӣ [Матн] / Ф.А. Раҳмонзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2022. – № 6. – С. 285-294.

II. Мақолаҳо ва фишурдаи интишорот дар мачмуаҳои дигар:

1. Раҳмонзода, Ф.А. Радикализми сиёсӣ ва таъсири он ба ҳаёти сиёсии ҷомеа [Матн] / Ф.А. Раҳмонзода // «XII Хонишҳои Ломоносовӣ», бахшида ба Рӯзи илми тоҷик ва 30-солагии барқароршавии муносибатҳои дипломатӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Федератсияи Русия: маводи конфронси байналмилалӣ илмӣ-амалӣ (ш. Душанбе, 29 –30 апрели соли 2022). Қисми II. Илмҳои ҷамъиятӣ ва гуманитарӣ. – Душанбе: филиали ДДМ дар Душанбе, 2022. – С. 82-88.

2. Раҳмонзода, Ф.А. Ваҳдати миллӣ дар Тоҷикистон ва мубориза ба радикализми исломӣ дар минтақа [Матн] / Ф.А. Раҳмонзода // Таҷрибаи сулҳи тоҷикон ва аҳамияти байналмилалӣ он: маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣю амалӣ (ш. Душанбе, 17-уми июни соли 2025). –Душанбе: ИФСҲ АМИТ, 2025. – С. 118-126.

Ҷаласа қарор кард:

1. Диссертатсияи Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор дар мавзӯи «Радикализми сиёсӣ ва хусусиятҳои он дар шароити ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ қори таҳқиқи анҷомёфта ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Раҳмонзода Фаромузи Абдучаббор дар мавзӯи «Радикализми сиёсӣ ва хусусиятҳои он дар шароити ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ бо назардошти ислоҳи эродҳои гирифташуда барои ҳимоя дар шурои диссертатсионии 6D.KOA-079-и назди Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон тавсия дода шавад.

Хулоса дар ҷаласаи шуъбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон 21.10.2025 қабул гардидааст.

Иштирок доштанд: ҳамагӣ – 10 нафар. Натиҷаи овоздихӣ: «тарафдор» - 10 нафар, «зид» - нест, «бетараф» - нест.

Раиси ҷаласа:

Номзади илмҳои сиёсӣ,

мудири шуъбаи сиёсатшиносии

Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва

ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ

Муродов С.А.

Котиби ҷаласа:

Раҳимова Ш.А.

Имзоҳои Муродов С.А. ва Раҳимова Ш.А. - ро тасдиқ менамоям.

Нозири калони Шуъбаи кадрҳои Институти

фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи

ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ

Абдурахмонзода Б.А.